

РЕШЕНИЕ

№ 28824

гр. София, 16.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав, в
публично заседание на 20.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **2895** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на дял трети от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.19ж от АПК и чл.86, ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). Образувано е по искова молба от „МБАЛ БОЛНИЦА ЕВРОПА” ООД с ЕИК[ЕИК] и седалище и адрес на управление в [населено място], представлявано от управителя В. Ц., подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. Х. Н., срещу Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), с която е предявен иск с правно основание чл.19ж от АПК във вр. с чл.59 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) и чл.79 от ЗЗД за сумата от 31547,50 лева (16129,98 евро), представляваща натрупана законна лихва за забава върху главница за извършена медицинска дейност за болнична помощ (МД за БП) на задължително здравноосигурени лица (ЗОЛ), включена в предмета и обема на т. нар. „Основен пакет от здравни дейности, заплатен от бюджета на НЗОК”. Ищецът твърди, че по сключен договор с НЗОК е осъществил и отчел медицински дейности за месеците ноември и декември 2023 г. и месеците януари, февруари и март 2024 г., за които е получил плащане на 29.05.2024 г. Поради това претендира, както следва: законна лихва за забава за периода от 30.12.2023 г. до 30.05.2024 г. в размер на 10 899,19 лева (5572,67 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 186 087,31 лева за осъществени през м. ноември 2023 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.01.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 7107,19 лева (3633,85 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 152 081,49 лева за осъществени през м. декември 2023 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 28.02.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 5 800,84 лева (2965,92 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 162 834,54 лева за осъществени през м. януари 2024 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.03.2024 г. до 30.05.2024 г. в

размер на 4590,28 лева (2346,97 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 193 279,34 лева за осъществени през м. февруари 2024 медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.03.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 21,95 лева (11,22 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 920,36 лева за осъществени през м. февруари 2024 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.04.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 3128,06 лева (1599,35 евро) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 263 421,95 лева за осъществени през м. март 2024 г. медицински дейности. Иска от съда да осъди НЗОК да му заплати посочените суми. Претендира и присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът – Националната здравноосигурителна каса в представен по делото писмен отговор и в открито съдебно заседание чрез процесуалния си представител юрк. М. Д., оспорва иска по основание. Твърди, че НЗОК няма законово задължение да заплаща в определен срок извършената, отчетена и приета болнична помощ, поради което върху изплатената главница не се дължала лихва за забава. Излага и съображения, че ЗЗД е неприложим, доколкото случаят касае изпълнението на административен договор. Моли за отхвърляне на иска.

Административен съд – София град, като прецени събраните по делото доказателства, обсъди доводите на страните и съобрази закона, намира за установено от фактическа страна следното:

Между НЗОК като възложител и „МБАЛ БОЛНИЦА ЕВРОПА” ООД като изпълнител е сключен договор № 22-4837/30.10.2023 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури. Към договора са сключени допълнително споразумение № Б 6/02.02.2024 г. и допълнително споразумение Б 9/29.05.2024 г.

По силата на чл.1 от договор № 22-4837/30.10.2023 г. „МБАЛ БОЛНИЦА ЕВРОПА” ООД се е задължила да оказва на здравноосигурените лица: 1. болнична медицинска помощ (БМП) по клинични пътеки от Приложение № 17 на НРД за МД за 2023-2025 г.; 2. Да извършва медицински дейности по амбулаторни процедури от Приложение № 18 на НРД за МД за 2023-2025 г.

Предметът на договора е конкретизиран в чл.1, ал.1, като в табличен вид са посочени всички клинични пътеки и амбулаторни процедури, по които изпълнителят се задължава да оказва медицинска помощ. От своя страна НЗОК като възложител се е задължила да заплаща извършените медицински дейности, индивидуализирани в чл.1, ал.1 от договора, съгласно Глава деветнадесета, раздел VI, VIII и XI от НРД за МД 2023-2025г. (чл.1, ал.2 от договора).

В чл.55, ал.1 от Раздел VI от договора „Условия и срокове за заплащане на дейностите в болничната медицинска помощ” е посочено, че НЗОК заплаща договорената и извършената дейност по КП/АПр/КПр след представяне на електронни финансово-отчетни документи за дейността, като е описан алгоритъмът за отчитане на дейността на лечебното заведение в утвърдените от НЗОК формати, съгласно изискванията на чл.405 от НРД за 2023-2025г.

По делото се установява, че ищецът е извършил и отчетел по електронен път медицински дейности за месеците ноември и декември 2023 г. и месеците януари, февруари и март 2024 г. на обща стойност 958628,99 лева, както и че е получил плащания, както следва: изплатена главница за м. ноември 2023 г. по фактура № 65/29.05.2024 г. – 186 087,31 лева; изплатена главница за м. декември 2023 г. по фактура № 66/29.05.2024 г. – 152 081,49 лева; изплатена главница за м. януари 2024 г. по фактура № 67/29.05.2024 г. – 162 834,54 лева; изплатена главница за м. февруари 2024 г. по фактура № 68/29.05.2024 г. – 193 279,34 лева; изплатена главница за м. февруари 2024 г. по фактура № 69/29.05.2024 г. – 924,36 лева и изплатена главница за м. март 2024 г. по фактура № 70/29.05.2024 г. – 263 421,95 лева.

Между страните не се спори, че дейността е извършена, отчетена и заплатена и за нея са издадени съответните фактури. Не се оспорва и размерът на претендираната лихва за забавено плащане.

Спорът се свежда до това дължи ли се заплащане на лихви при забавено плащане на суми за извършена, отчетена и приета болнична помощ от НЗОК, чието задължение произтича от сключения с болнично заведение административен договор.

Съгласно чл.65 от договор № 22-4837/30.10.2023 г., плащанията на изпълнителя се извършват чрез РЗОК до 25-то число на месеца, следващ отчетния, с изключение на: 1. плащанията по финансово-отчетни документи по чл.55, ал.4, които се извършват в срок до 10 работни дни след постъпване в НЗОК на превод на целеви средства от Агенцията за социално подпомагане; 2. плащанията по финансово-отчетни документи по чл.55, ал.5, които се извършват в срок до 10 работни дни след постъпване в НЗОК на превод на целеви средства от Агенцията за социално подпомагане; 3. плащанията по финансово-отчетни документи по чл.55, ал.1, т.2 и 3, които се извършват до 30-о число на втория месец, следващ отчетния. В случая е оказана болнична помощ на здравноосигурени лица, диагностиката и лечението на които са за заболявания, включени в КП от Приложение № 5 към Наредба № 9/10.12.2019 г. за определяне на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, включен и в Приложение № 16 от НРД за МД за 2023 – 2025 г., т.е. не са налице предвидените с т.1, 2 и 3 на чл.65 от договора изключения.

По делото е установено, че плащането на главницата за месеците ноември и декември 2023 г. и месеците януари, февруари и март 2024 г. е извършено от ответника на 29.05.2024 г., т.е. след изтичане на предвидения в чл.65 от договора срок. Няма спор, че към момента на подаване на исковата молба главницата е изплатена изцяло, като предмет на настоящия спор е единствено акцесорното задължение за лихва за периода на забавата.

По делото от ищеца е представено изчисление на законната лихва, което не е оспорено от ответника. С него размерът на законната лихва е изчислен по формулата $ОЛП + 10$ пункта за всеки отделен просрочен ден поотделно за всеки месечен отчет, като крайната сума възлиза точно на 31 547,51 лева, която при превалутирането ѝ в евро се равнява на 16 129,98 евро, в какъвто размер е и исковата претенция.

При така установеното от фактическа страна съдът стигна до следните правни изводи:

Исковата молба е предявена от субект с надлежна активна процесуална легитимация, пред родово и местно компетентния административен съд на основание чл.19ж от АПК и е процесуално допустима.

Разгледана по същество, претенцията е и основателна.

Съгласно чл.28, ал.1 и ал.2 от НРД за МД за 2023-2025 г. типовите договори с ИМП се утвърждават от управителя на НЗОК след съгласуване с председателя на УС на БЛС. Редът, условията и сроковете за заплащане на извършените и отчетени медицински дейности, установени в НРД, са част от съдържанието на типовите договори/допълнителни споразумения. В чл.416 от НРД за МД за 2023-2025 г. е посочено, че плащанията на изпълнителите на БМП се извършват чрез РЗОК до 25-то число на месеца, следващ отчетния. Същият срок е възпроизведен и в чл.65 от индивидуалния договор. Съгласно чл.242 от НРД за МД за 2023-2025 г., когато плащането за извършените и отчетените дейности не се извърши в сроковете, определени с договора, на изпълнителя на медицинска помощ се дължи законна лихва за забава за просроченото време.

Съгласно чл.45а, ал.4 от ЗЗО, договорите за предоставяне на медицинска помощ са административни договори. Споровете по тяхното изпълнение се решават по реда на чл.19ж от АПК. Тъй като в АПК липсва уредба на последиците от неизпълнение на парични задължения, на основание препращащата норма на чл.19ж, ал.2 от АПК, приложими са правилата на гражданското право.

Съгласно чл.86, ал.1 от ЗЗД, при неизпълнение на парично задължение, длъжникът дължи

обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. В случая се касае за задължение с фиксиран срок за изпълнение – до 25-о число на месеца, следващ отчетния месец. Поради това се прилага правилото на чл.84, ал.1 от ЗЗД, според което длъжникът изпада в забава автоматично с изтичането на срока, без да е необходима покана от кредитора.

Относно изискуемостта и съответно изчисляването на мораторната лихва изводът на съда е, че когато в индивидуалния договор е уговорен срок за изпълнение на насрещното парично задължение, при изтичането на този срок настъпва не само неговата изискуемост, но и длъжникът изпада в забава, като от този момент се поражда акцесорното задължение за заплащане на обезщетение за причинените на изпълнителя имуществени вреди, поради неточно изпълнение във времево отношение па правното задължение за заплащане на уговореното парично възнаграждение. Длъжникът НЗОК е изпаднал в забава при изтичане на двадесет и петия ден след месеца, следващ отчетния.

По изложените съображения исковата претенция следва да бъде уважена в претендираните размери по посочените в исковата молба периоди. Размерът на лихвите може да бъде изчислен без да са необходими специални знания, с помощта на лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП.

Предвид това ответникът НЗОК следва да бъде осъден да заплати на МБАЛ „БОЛНИЦА ЕВРОПА“ ООД следните суми:

законна лихва за забава за периода от 30.12.2023 г. до 30.05.2024 г. в размер на 5572,67 евро (10 899,19 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 186 087,31 лева за осъществени през м. ноември 2023 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.01.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 3633,85 евро (7107,19 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 152 081,49 лева за осъществени през м. декември 2023 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 28.02.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 2965,92 евро (5 800,84 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 162 834,54 лева за осъществени през м. януари 2024 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.03.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 2346,97 евро (4590,28 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 193 279,34 лева за осъществени през м. февруари 2024 медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.03.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 11,22 евро (11,95 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 920,36 лева за осъществени през м. февруари 2024 г. медицински дейности; законна лихва за забава за периода от 30.04.2024 г. до 30.05.2024 г. в размер на 1599,35 евро (3128,06 лева) върху заплатена с фактура от 29.05.2024 г. главница от 263 421,95 лева за осъществени през м. март 2024 г. медицински дейности.

Възраженията на ответника, че е налице частично заплащане на дължимите суми не се доказва. Същият представя пред съда: фактура № 65/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. ноември 2023 г. в размер на 186 087,31 лева; фактура № 66/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. декември 2023 г. в размер на 152 081,49 лева; фактура № 67/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. януари 2024 г. в размер на 162 834,54 лева; фактура № 68/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. февруари 2024 г. в размер на 193 279,34 лева; фактура № 69/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. февруари 2024 г. в размер на 924,36 лева и фактура № 70/29.05.2024 г. за изплатена главница за м. март 2024 г. в размер на 263 421,95 лева. Тези фактури са представени и от ищеца, като от тях се установява пълното заплащане на дължимите от НЗОК суми по договора.

Неоснователно е и възражението, че забавянето се дължи на липса на бюджетен ресурс и забавено финансиране на НЗОК. Липсата на парични средства не освобождава длъжника от отговорност. Здравноосигурителната каса, като страна по административен договор, носи същия

риск от забава, какъвто носи всеки субект в гражданския оборот.

Тъй като плащането на главницата е извършено след падежа, ответникът дължи обезщетение за забава за целия претендиран период. Размерът на дължимата мораторна лихва съдът определи след изчисляването му с лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП . Ето защо предявеният иск е изцяло основателен и следва да бъде уважен в пълния му предявен размер от 16129,98 евро. При този изход на спора ответникът дължи на ищеца направените по делото разноси в общ размер на 1725,56 евро, от които 25,56 евро за заплатена държавна такса и 1700 евро за адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на основание чл.19ж от АПК във вр. с чл.86, ал.1 от ЗЗД, Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на „МБАЛ БОЛНИЦА ЕВРОПА” ООД с ЕИК[ЕИК], сумата от 16129,98 евро, представляващи лихва за забавени плащания по договор № 22-4837/30.10.2023 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури за периода: от 30.12.2023 г. до 29.05.2024 г. – лихва за забава в размер на 5572,67 евро върху изплатена главница за м. ноември 2023 г. по фактура № 65/29.05.2024 г.; от 30.01.2024 г. до 29.05.2024 г. - лихва за забава в размер на 3633,85 евро върху изплатена главница за м. декември 2023 г. по фактура № 66/29.05.2024 г.; за периода от 28.02.2024 г. до 29.05.2024 г. - лихва за забава в размер на 2965,92 евро върху изплатена главница за м. януари 2024 г. по фактура № 67/29.05.2024 г.; за периода от 30.03.2023 г. до 29.05.2024 г. - лихва за забава в размер на 2346,97 евро върху изплатена главница за м. февруари 2024 г. по фактура № 68/29.05.2024 г.; за периода от 30.03.2024 г. до 29.05.2024 г. - лихва за забава в размер на 11,22 евро върху изплатена главница за м. февруари 2024 г. по фактура № 69/29.05.2024 г. и за периода от 30.04.2024 г. до 29.05.2024 г. - лихва за забава в размер на 1599,35 евро върху изплатена главница за м. март 2024 г. по фактура № 70/29.05.2024 г.

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на „МБАЛ БОЛНИЦА ЕВРОПА” ООД с ЕИК[ЕИК] сумата от 1725,56 евро, представляваща направените по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

Съдия: